N°. 95. A°. 1834.

VRIJDAG, DEN 28sten NOVEMBER.

NIEUWE SURINAAMSCHE COURANT EN LETTERKUNDIG DAGBLAD.

PARAMARIBO, *den 26 November* 1834.

Op Zondag den 30sten November 1834, zal ten huize van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal *Avond-Gezelschap* worden afgewacht, hetwelk vervolgens als naar gewoonte, elke Dingsdag en Vrijdag avond zal plaats hebben.

De ondergeteekende heeft de Eer, het voorenstaande ter kennis te brengen van het Algemeen.

De Eerste Luitenant Adjudant,
R. H. ESSER.

De plagen van het tegenwoordig Maatschappelijk Leven.

Ofschoon voorstanders van een gematigden vrijzinnigen — anders gezegd — ronden wettigen regeringsvorm, behooren wij echter niet tot degenen, die daarin, en daarin alleen, zoo als wij nog onlangs te kennen gaven, den zekersten weg tot zedelijke beschaving en ware verstandsverlichting vinden.

Wij zouden welligt over den zoogenaamden triomf der nieuwe staatkunde een geheel ander oordeel vellen, en ons onder de ultravoorstanders dier begrippen moeten rangschikken, wanneer geene droevige voorbeelden onze ervaring hadden doen toenemen, de gevaarlijke gevolgen ons doen zien hadden van een blind vertrouwen in de woorden en leerstelsel van onze nieuwere demagogen. Immers, nimmer heeft er een tijd bestaan, waarin meer over voortgang in beschaving en verlichting gesproken is, dan in de tegenwoordige eeuw, welke dan ook die der *verlichting* genoemd wordt, en zeker tevens is het, dat er geene tijden bestaan hebben, waarin de zeden en handelingen der menschen zoo weinig beantwoordden aan de grondbeginselen, die gezegd worden de maatschappij te besturen en voor te lichten.

Is dat de geest van eenen *Condorcet*, *Diderot* of van een *Voltaire*, die nog als lijkwurmen aan het zieltogend maatschappelijk ligchaam knagen, of zijn het wonden, die zij vroeger daaraan hebben toegebragt en die hunne opvolgers tot eenen invretenden kanker hebben gemaakt?

Wij hebben gezocht, ja met volharding gezocht, om ons te overtuigen, of wij ook dwaalden in ons oordeel over den geest onzer eeuw, doch tot ons innig leedwezen hebben wij tot nog toe niet kunnen bespeuren, dat wij onregtvaardig of eenzijdig waren. In de handelingen der meeste constitutionele volken en gouvernementen, zagen wij, helaas! niets dan verbastering van zeden en van beginselen, en bijna nergens dien vasten voortgang in veredeling van het menschdom, welke het beloofde gevolg zoude hebben moeten zijn der nieuwe principen, die onze eeuw zoo bijzonder kenmerken.

De hoofdbron van die veredeling zoude de Julij-omwenteling geweest zijn. Hoe subliem was het Fransche volk niet achter deszelfs barrikaden! Op hoevele *Leonidassen* hadden de Franschen niet te verwijzen! De roemrijke daden der Julij-helden konden niet genoeg bezongen worden, want hoe menigmaal, tot walgens toe, ook uitgetrompet, aan die er de vruchten van plukten, ontbrak het daartoe nog aan woorden, aan uitdrukkingen. Het was te heerlijk te grootsch, te.... subliem! Welke voorbeelden om na te volgen! Ook aan navolging ontbrak het niet, voor 't minst beroemden de September-helden zich er op.

Het subliemе souvereine volk begreep echter nog niet grootsch genoeg geweest te zijn, en wilde nog dezelfde staaltjes harer grootheid aan den dag leggen doch nu was het blad gekeerd, want plotseling was de Fransche taal rijk genoeg, om het doemwaardige van die herhaling uit te drukken. Die zelfde *Leonidassen* waren nu lage moordenaars en roovers, omdat de vruchtenplukkers der eerste proeve begrepen, dat men die wel tegen anderen, maar niet tegen hen mogt in 't werk stellen. Achter barrikaden, achter huizen en uit vensters op de koninklijke troepen te vuren; — hoe laaghartig voor een edel en dapper volk! Men vergat echter, dat bij een naburig volk, 't welk men als broeder en kind omhelsd had, het ijzer in edel metaal werd gevat, om de borst van zulke laaghartige moordenaars te brandmerken!

De godsdienstige begrippen, de algemeene volkszedekunde, deze palladiums van het maatschappelijk leven, deze hoofdbronnen van rust en geluk, werden het eerst aangerand, bespottelijk gemaakt en in een hatelijk dagiicht geplaatst. Dit waren de eerste vruchten die de Julij omwenteling voorbragt, die de grondzuilen van staten en volken met verwoesting bedreigden. De geheiligste regten zagen wij door de gouvernementen, die zich uit een chaos van de laagste hartstogten, aan het hoofd des quasi voortgang gesteld hadden, miskennen en alle middelen begunstigen die de eerste der zedekunde als volkssprookjes deden voorkomen. Frankrijk gaf in alles het voorbeeld, en de gouvernementen die zich aan de zegekar der Julij-omwenteling gehecht hadden, volgden deze voorbeelden als wetsbepalingen na.

Het zoogenaamde vrije België leverde weldra tafereelen op, welker voorbeelden men te vergeefs in de jaarboeken de oude en nieuwe geschiedenis zou zoeken. Men had nog niet beleefd, dat een gouvernement een troep laag gepeupel aanstelt, om te rooven en te plunderen: men had het nog niet gezien, dat een vorst, te midden van zulke kannibalen, de gruwelijkste tooneelen van regeringloosheid door woorden en gebaarden als 't ware aanmoedigde. Een *Leopold* moest er optreden, laag genoeg om zijne eigenlijke roeping te miskennen, en de waarheid te staven, dat, zoo de boom is, zoo ook de vruchten uitvallen. Waar zijn voorbeelden in de geschiedenis van het regt, dat eene menigte op heeter daad betrapte bende dieven en plunderaars, in massa worden vrijgesproken? Bij de oude Grieken, Romeinen, Karthagers, en ook bij de latere volken, gelijk zulks in onze dagen, en nu in deze loopende oogenblikken nog blijkt, werden de helden, die voor hun vaderland, voor de vrijheid en onafhankelijkheid gestreden hadden, bij hunnen terugkeer met bloemen en lauweren bekransd, terwijl feesten getuigden van de erkentenis hunner medeburgers, en van de hooge waarde die men in de betoonde blijken der verhevenste volksdeugden stelde. En wanneer onze nazaten, op den regten weg der beschaving teruggevoerd, eens zullen lezen, dat de bewoners der hoofdstad, der vorstelijke residentie, van een land, dat zich met Frankrijk onder het verlichtste en beschaafdste van ons werelddeel plaatst, dat meende reuzenschreden gemaakt te hebben, in dien gewaanden voortgang van veredeling in beginselen, die uit de emancipatie der volken moest voortkomen, met toelating en welligt met begunstiging hunner bewindhebbers, feesten bereidde voor den terugkeer dier boosdoeners, aan het straffend zwaard der geregtigheid ontrokken; — welk oordeel zullen zij dan moeten vallen, over hetgeen de geest onzer eeuw veredeling van het Menschdom noemt? En toch boogt de hedendaagsche zoogenaamde verlichting uit den boezem van Frankrijk voortgekomen, op een gouvernement, dat zich constitutioneel *par excellence* noemt, op het eerste gewrocht der nieuwere staatkunde!

Wenden wij onze oogen naar het zuiden, waar eene der Julij omwenteling die zoogenaamde leer der verlichte beschaving is doorgedrongen, dan moeten wij met walging de oogen afwenden, want de eerste persone, waarop ons oog ginds zoude rusten, zoude zijn eene kolderende vrouw bij het lijk van haren echtgenoot, om die vrouw te hooren spreken van de heerlijkheid der zedekunde, die eene nieuwe staatsinrigting, als het ware geleutert, aan het volk zoude schenken. Het nog rookend priesterbloed zoude getuigen voor de beginselen, die men den volken geleeraard heeft, en welker gevolgen welligt door de eerste encyclopedisten niet vermoed zijn geworden!

In vroegere jaren hebben wij vrijheid, gelijkheid en broederschap hooren prediken, en dezelfde leerstellingen hebben wij in onze dagen hooren herhalen; konde het nu twijfel lijden, dat daar door andere beginselen in het leven werden geroepen, die in het maatschappelijk verkeer indrongen en als plagen van het menschdom derzelfs heerschappij vestigden.

De eerste dier plagen, de eerste vrucht ten der nieuwere begrippen is de *onverzadelyke gelddorst*, welke onze overweging voor een volgend artikel inroept.

NIEUWSTIJDINGEN

Extracten uit de Nederlandsche Dagbladen, tot en met der 26 September ll.

Groot-Brittannie.

LONDEN, 16 September. Berigten uit Barcelona tot den 22 Augustus, luiden als volgt:

In de eerste dagen dezer maand zijn te Tarragona ziekten uitgebarsten, waaraan eenige menschen, die door min of meer scherpe buikpijnen aangetast werden, overleden zijn; hierdoor geraakten alle inwoners in opschudding. Daar de berigten, die het geneeskundige Bestuur alhier over hovengemelde ziekten ontving, niet eenstemmig waren omtrent derzelver geaardheid, zond dit Bestuur een' kundig Geneesheer derwaarts gezonden, die, na verloop van eenige dagen, het verschrikkelijke berigt heeft gegeven, dat het Oostersche, doch zachtaardige Colera was. Dit rapport is hier jl. Maandag bekend gemaakt en heeft vele menschen verschrikt; de verhuizing, die reeds begonnen was voor dat men dit officiele berigt ontvangen had, is buitengewoon vermeerderd. Geheele huisgezinnen hebben de stad verlaten, eenige zijn naar Frankrijk vertrokken, andere naar de Balearische eilanden en een groot aantal heeft zich naar het platteland begeven. Er loopt een gerucht dat een Geneesheer, geboren en woonachtig te Tarragona, het gevoelen van den afgezonden heeft wederlegd zeggende, dat de ziekten, die aldaar heerschen, stationnair zijn en elken zomer met meer of minder woede terugkomen. — Een ieder verwacht hier met ongeduld de aankomst van den koerier van Valencia, die men zegt, dat teruggehouden is door de overvloedige regens, die in de laatste dagen binnen andere streken van het Westen, gevallen zijn. Het is 9 uren des avonds en de koerier, die ons de brieven van Tortosa moet brengen, alwaar, zoo men zegt, de Colera ook verschenen is, benevens van Tarragona, is hier nog niet aangekomen; nu zal ik mijn brief ter morgen terug houden, om u uitvoeriger berigten te kunnen geven. — Den 11den Augustus ll. is hier eene divisie van 4 Fransche schepen ten anker gekomen, van Toulon, zamengesteld uit een fregat van 46 stukken, een kotter van 18 a 20 stukken en een brik. De bestemming van deze vaartuigen is, om langs de geheele uitgestrektheid van de kust van Catalonie, van Kaap Creux tot den Ebro, te kruissen, ten einde den aanvoer van wapenen of andere behoeften naar den Pretendent door Catalonie te keer te gaan. Het fregat is met de brik naar de straken van Rosas vertrokken en het andere is naar het Westen onder zeil gegaan. De korvet is daarna in de haven binnengekomen, alwaar zij voorloopig blijven zal. — Den 23sten. De koerier van Valencia is hier des nachts ten 11 ure aangekomen, men zegt, dat de Colera in die stad groote verwoestingen aanrigt en hetzelfde in Tortosa geschiedt. Wij hebben geene directe brieven uit Tarragona ontvangen, maar die van de omstreken van die stad berigten, dat de Asiatische Cholera aldaar niet woedt, maar ziekten die daar meer heerschen; de sterfte is tot nog toe gering.

— Dezer dagen is van eene der timmerwerven aan de Theems een geheel uit ijzer zamengesteld stoomvaartuig van stapel geloopen; het is 120 voet lang, 21 vt. 6 dm. breed en groot 279 ton, en is bestemd om de Shannon-rivier tusschen Limerick en de zee te bevaren. Ten einde het gevaar van zinken te ontwijken, is het vaartuig met verscheidene luchtdigte vakken voorzien, zoodat, indien het een lek mogt bekomen, deze voor water ontoegankelijke vakken de boot kunnen boven houden. De heeren *Laird en zoon*, vervaardigers van deze ijzeren schepen, hebben een dagelijksche vaarting naar Savannah gelevert en zijn thans bezig met den bouw van twee groote stoomschepen van deze soort, die op den Euphraat zullen worden gestationeerd, ter overbrenging van de brievenmaal naar Oost Indie.

— Het volgende uit den Amerikaansche Almanak voor het jaar 1834 ontleenden overzigt doet zien, op welk eene verbazende wijze de bevolking der Vereenigde Staten sedert het jaar 1790 is toegenomen:

In 't jaar 1790 bedroeg de bevolking				3 929 827 z.
» » » 1800	»	»	»	5 305 925 »
» » » 1810	»	»	»	7 239 814 »
» » » 1820	»	»	»	9 638 131 »
» » » 1830	»	»	»	2 866 020 »

De aanwas bedroeg mitsdien in elk jaar ongeveer drie van de honderd, hetwelk in omtrent 23½ jaar het dubbel oplevert. Volgens deze berekening zou de bevolking tegen het jaar 1840 gemakkelijk 17 millioenen kunnen overtreffen. In het jaar 1833 telde men 2.009 000 slaven. Slechts weinigen der vrijstaten bevatten *uitsluitend* vrije inwoners, doch geen derzelven kan eenen slaaf tot schuilplaats verstrekken, of hem de vrijheid verschaffen. De meest bevolkte stad der Unie, telde in het jaar 1830 1.918 608, en de kleinste, Delaware, 76 748 ingezetenen.

Frankrijk.

PARIJS, 20 September. Zie hier volgens een *Bon Sens* republikeinsch dagblad den tegenwoordigen toestand van den grijzen diplomaat de Talleyrand.

Indien de Heer de Talleyrand niet zoo als Dupont (van de Eure) wegens zijne zedelijke en burgerlijke braafheid beroemd is, is hij het echter, in eene hooge mate, om zijn verstand. Die vermaardheid wegens het doen van geestige zetten en fijne antwoorden, welke het juweel der Aristocratische Salons den beroemden diplomaat heeft doen verwerven, is in weerwil zijner hoogere jaren en van de verzwakking zijner verstandelijke vermogens, ongerept gebleven. Er gaat geen dag of ten minste geene week voorbij, waarin men niet eenig puntdicht of eenige Calembourg van den edelen grijsaard bekend maakt. Evenwel meenen wij te weten, dat de Heer de Talleyrand alle dagen en vrij geregeld volkomene verstandsverbijsteringen heeft, Al wie hem in die oogenblikken van *absentie van geest* mogt verrassen, zou gelooven tegen eene mumie te spreken.

Het is vooral des morgens, dat de Heer de Talleyrand aan deze toevallen van verstandeloosheid onderhevig is, — toevallen, die somwijlen tot na zijn ontbijt voortduren. Indien wij niet wisten dat de looze diplomaat, zelfs dan, wanneer hij zelf wakker en bij zijn volle verstand is, in staat is, om de belangen van Frankrijk te vergeten, zouden wij in de verzoeking geraken van te gelooven, dat hij de Belgische Protokollen en zekere bepaling van het vervondige Verbond in een dier oogenblikken van zielsslaap heeft geteekend. Overigens bevindt zich de Heer de Talleyrand in een' bijna volkomen toestand van ligchaams *atonie*; de arme man kan niet meer gaan zonder de grootste moeite en nog sleept hij zich zelven eerder voort, dan dat hij behoorlijk zou stappen, zoo dat er thans veel minder zou noodig zijn dan de vuistslag van den Heer de Montrond, om dit kranke spook den adem te doen uitblazen. In een woord, de Heer de Talleyrand is nergens meer goed voor, dan om in de Kamer der Pairs zitting te houden, en zoo men hem als Ambassadeur te Londen laat blijven, is het daarom, dat hij de vrij natuurlijke representant is van een Gouvernement, gelijk het onze.

— De *Constitionnel* behelst een brief uit Parma van den 25sten der laatste maand en van den volgenden inhoud: Don Miguel is den 23sten des morgens, vergezeld van den Generaal Lemos en van den Aartsbisschop van Lissabon te Parma aangekomen en aan het *Hotel van de Kreeft* afgestapt. Naauwelijks was dit ruchtbaar geworden, of eene schare van nieuwsgierigen kwam toeloopen, omringde de herberg en volgde den *verhevenen* reiziger in het bezoek hetgeen hij deed van verscheidene publieke gestichten, waarbij hij door zijne twee reisgenooten vergezeld, en door een' plaatselijken dienaar geleid werd. Uit het Museum komende, nam iemand op weg den hoed voor hem af, vaar op een jongen, Mario Ferrari genaamd, met verontwaardiging te midden eener tallooze menigte van toeschouwers, uitriep: welk eene schande, voor zulk een monster den hoed af te nemen! Vervolgens door de menigte heen en voortgedreven zijnde, drong hij tot bij Don Miguel door, braakt hem beide vuisten onder den neus, en sprak hem op een' dreigenden toon aan. Don Miguel kon zijne gramschap niet verbergen, maar vervolgde, zonder een woord te spreken, met snelle schreden zijnen weg en kwam in de herberg terug.

In den avond van den zelfden dag, tegen zeven uren in zijn rijtuig gestapt zijnde, om weder op reis te gaan, werd hij door een luid concert van gebrul en gefluit begroet.

Langs den weg van Reggio naar Rome wilende vertrekken, had hij zich naar de poort Saint Michel, die derwaarts geleidt, heen begeven, maar hield stil voor het paleis, door den Oostenrijkschen Generaal bewoond, om denzelven een briefje te overhandigen, daarna terug

keerende, verliet hij de ongastvrije stad, in eene tegenovergestelde rigting; men Port Sainte Croix uit, om, naar men zegt, Bologna en Florence te bezigtigen. Een verschrikkelijk gejoel en tevens tomeloos gefluit volgde hem onophoudelijk en vergezelde hem den geheelen weg over; men ging zelfs zoo ver vuiligheid in zijne koets te werpen.

MENGELINGEN.

TOT ONDERZOEKING DER GOEDEREN VAN EEN ENGELSCHE REIZIGER DOOR TURKSCHE BEAMTEN, TE *KERTSCH*, AAN DEN INGANG DER AZOFSCHE ZEE, OP DE GRENZEN VAN HET RUSSISCHE RIJK.

(Uit *Merier's Maid of Kars.*)

Het eerst wierd den inhoud van het Valies te voorschijn gebragt. Hetzelve bestond voornamelijk uit lijfskleederen. Achtereenvolgende werden daaruit gehaald, hemden, borstrokken, halsdoeken, onderbroeken en koussen, hetwelk de grootste verwondering bij de omstanders verwekt, daar zij zich niet konden begrijpen dat één enkeld man zooveel zaken benoodigd kon zijn, waarvan voor het grootste gedeelte het gebruik hun onbekend was. Zij bewonderden de schitterende schoonheid van een prachtigen met goud geborduurde uniform rok, die den eigenaar met zich voerde om bij voorkomende gelegenheden aan hoven of in tegenwoordigheid van verhevene personen te dragen; maar toen zij eindelijk een lederen rijbroek vonden, schoot het vernuft van die geleerdsten onder hen te kort om de bestemming daarvan te kunnen raden; want als men in aanmerking neemt dat de rijbroek eens Turks, wanneer dezelve uitgestrekt ligt veel overeenkomst heeft met een groote medzak, hebbende aan iederen hoek een gat om de beenen door te steken, waarna dezelve toegebaand wordende, evenwijdig van der heupen tot de enkels nederhangt; is het dan wel te verwonderen dat de bevatting van het tegenwoordig zijnde gezelschap geen gebruik voor de pantalon wist uit te denken? De broek wierd op alle mogelijke wijzen gedraaid en herdraaid, omgekeerd, voor en achter beschouwd, dan te vergeefsch. De Mufti gaf te kennen dat dezelve mogelijk een of ander kleedingstuk zoude zijn, en beval een zwaar gebaarden Chokhadar, die opgetogen van verwondering daarbij stond, om dezelve te trachten aan te doen. Het oordeel van den Mufti bestond daarin, dat het een hoofdsieraad moest zijn, zoo wierd dat gedeelte wat de kleêrmakers de zitplaats noemen, op den tulband van den Chokhadar geplaatst, terwijl de pijpen even als slangen over de schouders en de rug van den eerwaardigen man neerhingen, en hem het uitzigt gaven van een Heeren-mast den leeuwenhuid. » *Barik Allah geloofd zij Allah!*" zeide de Mufti, » *ik heb het uitgevonden; wellicht is dit het onderscheidings teeken van een Engelschen Pacha van twee staarten! — »Aferin! — wel gedaan!*" — open als om strijd de bijstanders van de wet, maar de Pacha was van eene andere meening, hij beoordeelde de pantalon geheel anders, hij beschouwde dezelve met de oogen van iemand wiens gedachten gevestigd waren op goede dingen waarmede hij zeer was ingenomen. » Waarvoor anders kan dit gebruikt worden" riep hij uit, terwijl zijne doffe oogen, onder het spreken meer en meer begonnen te schitteren, » waarvoor anders, dan voor wijn? Dit is mogelijk de huid van een of ander Europeesch dier. De Franken drinken wijn, en zij vervoeren hunne wijn in beestenvellen, gelijk als onze ongetrouwe muzulmannen doen. Is het niet zoo?" vroeg hij aan een Armenier. » Ja, zoo is het" antwoordde de verwer. » het is zoo als Uwe Hoogheid heeft beslist" » wel nu dan," vervolgde de Pacha, over zijne ontdekking verheugd: » deze huid heeft voor wijn gediend, en bij de zegen van *Allah!* het zal ons ook dienen. Hier" zeide hij tot een zijner bedienden, » hier, neem dit, laat de gaten dezer zakken digt naaijen, en doet dezelve vullen, maar met water in plaats van wijn." En werkelijk eenige dagen daarna zag men de pantalon, pralende op den rug van eenen waterdrager en de diensten doende van water emmers. Met weinig wierd in het geheim verhaald, dat ze tot een dergelijken inkt werd gebruikt, waartoe de Pacha dezelve bestemd had, en mitsdien aan Zijner Hoogheids geleidsten wijn overbragt. In de klep van het valies vond men een laarzenknecht, met een paar stalen laarzentrekkers. Deze voorwerpen stelden het vernuft der Turken op nog grooter proef. Hoe konden zij ook niet mogelijkheid raden dat deze in hunne oogen zoo kunstig te zamen gestelde werktuigen in eenige de minste betrekkingen konden staan met een paar laarzen, welke kleedingstukken door hun even gemakkelijk worden uit en aangetrokken, als een werkmeid haar stokkewijl in een emmer steekt en er weder uithaalt. Hunne eerste gedachten waren dat dezelve tot de zwarte kunst gebruikt wierden, vervolgens dat het sterrekundige werktuigen waren, maar ten laatsten kwamen allen daarmede overeen, dat het pijnigingsinstrumenten moesten zijn; wat immer was bekwamer om de duimen te persen, of de gewrigten der vingers te breken, dan de scharnieren van den laarzenknecht? wat gepaster om oogen uit te rukken dan de haken der laarzentrekkers? Dit alzoo besloten zijnde, wilde men, ten einde zeker te zijn van de waarheid hunner stelling, eene proefneming doen, ten welken einde de Pacha zijnen begunstigden schrijver gelastte, deszelfs vinger tusschen het scharnier van den laarzenknecht te stellen, waaraan deze met weerzin voldeed, en voor zijne toegevendheid met zulk eene geweldige kneep wierd beloond, dat hij een schreeuw gaf, terwijl een luid gelach rondom hem opging. De geheele toestel werd daarop aan den opperstén scherpregter overgegeven, met bevel dezelve in gereedheid te houden om bij de eerste gelegenheid daarvan gebruik te maken.

Men ging daarna over tot het beschouwen en onderzoeken der inhoud van een schoonkistje of zoogenaamde » *necessaire*." Elk der aanwezigen toerde reeds op het genot van eigen bekwaam bij het zien van de menigvuldige flesschen, waarin dat het was opgesloten een proef de Eau de Cologne, een ander Lavendelwater, beide in de gedachten dat zulks kostbare Frankische likeuren moesten zijn; maar wie kan de uitdrukking der gezigtsvertrekking nabmalen van den Pacha, toen hij, ernstig doch de prachtige kleur, het grootste gedeelte van een flesch met tinctuur van Myrrhe had ingezwolgen. De Mufti was een man die nimmer lachte, maar zelfs hij, kon zich niet inhouden bij het zien der verlegingen van zijn Collega; terwijl de tegenwoordig zijnde bedienden hunne oogen nedersloegen, daar hunne voetzolen hun herinnerden de slagen, waaraan zij zich blootstelden, bijaldien zij zich niet binnen de palen der striktste eerbied behouden hielden. Gedurende dit tooneel, had de Imam der Moskee, welkers verachtelijk blikken zijne zucht voor wereld en zegoederen tegenstrafte, in stilte eene zilveren doos uit het kistje genomen, hetwelk hij geopend hebbende, daarin eene donkerachtige zelfstandigheid ontdekte, waarvan de heerlijke reuk zoodanig uitlokkend was, dat hij met zijn voorste vinger daaruit zoo veel nam als hij kon vatten en terstond zijne mond wijd openende hetzelve smakkende daarin opving. Spoedig volgde het berouw op de daad; hij wilde hetwel uitgebraakt hebben, ware hij niet bevreesd zich aan bespotting bloot te stellen; hij spuwde en maakte groote misbaar. » Wat is u overgekomen?" vroeg een der omstanders grijnzende. » *Bak* zie!" schreeuwde de Pacha, die verblijd was een medgenoot te zien; » *Bak!* zie! de Iman is ziek!" En waarlijk zijn uiterlijk was in een oogenblik ten hoogsten veranderd, de door hem ingezwolgen zelfstandigheid was gesmolten en een witte schuim liep hem uit de mond. Bij het gezigt daarvan wierden de omstanders beangst, zij vreesden een overval je zelfs dolheid, en inderdaad de toestand van den ongelukkigen priester was zoo beklagenswaardig, dat hij genoodzaakt was, in allerijl de vlugt te nemen, waartoe hem gereedelijk de gelegenheid wierd gegeven, vermits de geheele vergadering hem plaats maakte, als vreesden zij besmet te worden. De lezer zal niet behoeven te worden onderrigt dat hij een aanzienlijk gedeelte Napelsche reukzeep had ingeslicht.

Menigvuldig waren de vergissingen en verkeerde uitleggingen welke buiten de hierboven vermelde, nog plaats vinden en welker opsomming alhier te langwalig of liever te kleingeestig zouden zijn. Zij beraadslaagden diepzinnig over alles; hielden de boeken verkeerd; zij namen de kwik uit de Thermometers en braken dezelve, de Barometers werden uit een genomen; zij verstrooiden de wiskundige gereedschappen, enz. Eindelijk wierd hunne aandacht gevestigd op een klein Ivoor doosje, hetwelk door deszelfs keurige bewerking en sieraden, aller belangstelling tot zich trok, zoodat zij even als kinderen om een stuk speelgoed, om het bezit daarvan in twist raakten. Ten laatsten wierd het aan den Mufti afgestaan. Deze hoogwijze en achtbare persoonaadje had tot nu toe het genoegen gesmaakt om de dwaasheden der overigen te lachen, zonder dat zulks ten zijnen koste, was geschied. De doos van alle zijden beschouwende en draaijende, gelukte het hem eindelijk dezelve los te schroeven, en in dezelve eene kleine buis vindende, omringd van eenige kleine stokjes, besloot hij daaruit, dat dit de inktkoker was van den Frank, het vocht beschouwende als inkt en de stokjes als pennen. Hij verzelde dan ook niet om een der stokjes in het buisje te brengen; toen pas haalde het weder uit halen eene vlam uitbarste! Wie is in staat de schrik van den Turk te beschrijven? Op dien oogenblik wierp hij de ganse toestel van zich af, even als had hij den satan in persoon gezien, met den uitroep » Ach Allah!" zonk hij rugwaarts op zijn kussens neder, met uitpuilende oogen, de mond wijd open en de handen met afgrijzen uitgestrekt, » Allah beschermen! *Allah! Allah! er is slechts een Allah!*" Riep hij uit, de oogen vol afgrijzen op het doosje en de stokjes gevestigd, die rondom op de grond verstrooid lagen, even als ware hij bevreesd dat eene nieuwe duivelsche verschijning zoude plaats grijpen en hem geheel verdelgen. De aanwezig zijnde Turken waren mede niet achterlijk om zijne gevoelens te omhelzen; zij hadden de uitbarsting gezien en in den schok gedeeld. Allen verwijderden zich van de noodlottige doos, en vormden eenen kring om hem heen, en in stilte waren zij met angst den verderen afloop wachtende, onder het zacht uitspreken van » *Allah!*" terwijl geen hunner lust tot lagchen betoonde. Eindelijk, ziende dat alles in denzelfden staat bleef, begon de bespottelijke toestand van den mufti hunne aandacht tot zich te trekken, en daar hij geenszins bemind was, gaven zich eenige hunner, die zulk met veiligheid durfden te doen, aan hunne bespottingslust over. De deftige Soliman, welke meer wonderbare zaken van de Franken had gezien dan de overigen, wilde op het laatste weggen de doos openen, hoezeer met alle mogelijke voorzigtigheid, maar hij wierd daarin verhinderd door den Pacha, die hem in naam van den grooten Profeet smeekte dezelve niet aan te raken; waarop de Bazar der Armeniers gelast die allesdoos en de stokjes in de rivier te werpen, te gelijkertijd zwerende bij den Koran en bij alle de Imans, dat als de duivel weder onder hun magt verschijnen niet alleen hij, maar tegelijk alle Armeniers en Christenen in Kertsch zoude te dood doen brengen.

(*Uit het Engelsch vertaald door* A. H.)

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

In de Vereenigde Staten van Noord-Amerika zijn verleend Patenten, aan:

Charles Lookwood (C. S.), voor eene verbetere bewerking, om *bont* en *pelterijen* schoon te maken.

Narman Riblee, voor eene lamp, om das in talk, smeer, was en andere oliesoorten te branden.

James M'Connel, voor een verbeterd waterrad, waardoor verscheidende krachten verkregen worden.

Edward Evans, voor eene verbeterde wijze van leder te looijen.

Josuah Laird, voor een verbeterd middel om glas te blazen, door middel van eene pers ......

Ephraim Moss, voor een middel om spermaceti en andere oliën te zuiveren.

Thomas Pierce, voor een nieuw werktuig, om laken te wasschen en te droogen.

Schotsche Patenten verleend van Mei 1833 tot Maart 1834 aan:

Thomas Rood, voor een dampwerktuig en deszelfs toepassing op het stoomwerktuig.

John Scott, voor eene uitvinding van zekere verbeteringen in de constructie van werktuigen, om beter de drukking van de vloeistof te kunnen verstaan, zoo ook in de stoomketels, stoomwerktuigen en derzelver toepassing op het bewerken van verplaatsing.

William Janez, voor eene verbeterde wijze van stoom k eisen te vervaardigen.

G. Beale Brown, voor eene verbetering in het werktuig, om soolden te vervaardigen.

W H. Barnard, voor een oplossend middel, tot heden onbekend.

James Jones, voor eene verbetering in het hekelen, spinnen enz. van katoen, vlas en andere vezelachtige stoffen.

John Ericsson, voor een stoomwerktuig, waarmede men een grooter vermogen bekomt, met mindere brandstof dan gewoonlijk.

William Taylor, voor een doek, dienstiger voor zeilen van schepen, dan hetgeen tot heden in gebruik was.

Charles Terrey, voor eene verbeterde wijze om suiker te raffineren.

Charles Hullmandell, voor eene verbeterde wijze om katoen en soortgelijke stoffen te drukken.

George F. Muntz, voor eenen verbeterden stoomketel.

R. R. Comte de Predeval, voor een werktuig, ter voortbrenging van een beweeggevend vermogen, tot verschillende einden dienstig.

M. G. Kneller, voor een nieuw middel, om uitwaseming te bevorderen.

M. Cornaham, voor eenen toestel en bewerking om zout water in zoet, en vuil water in helder en verschillende doen.

M. Berry, voor eene uitvinding van eenen verbeterden toestel voor het koken, uitdampen, enz., van suiker, siroop, tot het raffineren van suiker, het zieden van zoutachtige stoffen of pekel, alsmede voor het distilleren.

J. Joyce, voor eene verbetering in het maken van spijkers.

D. Rowland, voor eene verbetering in de sextanten, quadranten en andere werktuigen, gebruikt tot het doen van waarnemingen, het landmeten, enz.

John Squire, voor eenen verbeterden stoomketel.

William Rega, voor eene verbetering in scheeps ankers.

Henry Davy, voor een nieuw middel om linnen vodden en andere stoffen tot het maken van papier te bereiden.

E. Halef, voor een middel, om warme dampen in eenen beslotenen haard aan te voeren, ten einde het vuur later te doen branden.

Terwijl er aan onderscheidene personen Patenten verleend zijn tot het verbeteren der weefgetouwen en de wijze om vlas, katoen en dergelijke stoffen te fabriceren, zoo ook in het vervaardigen van gaas, tule, kant en soortgelijke stoffen.

Men geeft te Parijs den naam van *polybranches* aan eene nieuwe soort van rotting-parapluie. Zij is van gladde baleinen; en slechts omtrent zoo dik als een vinger, spreid zij zich zeer gemakkelijk als parapluie uit.

Iets nieuws in de geschiedenis der beeldhouwkunst is een werk, stout in uitvoering en verwonderlijk in geduld, dat door den hamer van den heer *Canuel* is voortgebragt. Deze Marseillaansche kunstenaar is het, na onttaggelijk n a.b id en onophoudelijke beproevingen, gelukt, om een beeld der Heilige Maagd van blad-zilver te vervaardigen. De gelaatstrekken zoo van de Maagd als van het Kind Jezus, zijn ten uiterste fijn en vol uitdrukkingen. Men kan niet begrijpen, hoe het metaal zich zoo volkomen naar den wil des kunstenaars heeft kunnen voegen.

DE TWEESTRIJD.

Ik zit en zucht en lacht en ween,
Ach, wist ik wat ik schrijven zou!
Want zeg ik *ja*, of schrijf ik neen, —
'k Heb morgen vast berouw.
Wist hij wat angst hij mij kwam geven,
Hij had mij zeker nooit geschreven.

Hij is niet schoon: neen, waarlijk niet,
Zoo lang en mager, bleek en blond:
Een oog dat meestal somber ziet:
Een' schriklijk wijden mond.
Maar zeg ik *neen*, dan wil hij sterven,
En anders wordt hij rijk door 't erven.

En ieder zegt: hij 's vroom van zin,
En vlug en vlijtig in zijn werk;
Hij gaat ter week geen herberg in,
En 's Zondags trouw ter kerk.
Daar zit hij stil de preek te hooren,
En zag geen meisjen aan te voren.

Ja, 'k zal hem nemen: kort besluit!
Ik voel nog wel geen sterke min;
Maar liefde bl ft het huis niet uit,
Komt daar een vrijer in.
'k Ben achttien jaar, op weinig dagen:
Dus zeg ik *neen*, — wie zal mij vragen?

Maar ware ik ook al twintig jaar,
'k Ben nog al mooi, zoo zegt mijn vriend...
Och, of die jongen bij mij waar',
Als raadsman, die mij dient
Ik zou dien schoonen schutter vragen:
»Hoe, Willem, moet ik mij gedragen?"

o! Die heeft als granaat een oog,
Waarin iets meer dan braafheid gloeit.
En wie er van hem zeggen moog',
Dat hij zoo gerne stoeit,
Dien spreek ik stout in 't aanzigt tegen,
Want, lieve man! gij hebt gezwegen.

Och, Willem! waart gij hier van 't veld,
Ik vroeg uw' schoonen mond om raad,
Die steeds op kusjes is gesteld,
Maar nooit van liefde praat.
Mogt ik van u dit woordje hopen, —
Ik liet den langen lummel loopen.

J. BRESTER, Az.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 25, de Engelsche Schoener *Eliza*, Kapt Caple van Demerary. Passagiers: *J. Frazer*, *George M. Leckie*, *Cecilia E. Macdongald* en *Anna Forest*.

Den 26, de Nd. Ams Brik *Planet*, Kapt. Benjamin Foster.

Idem de Nd. Am. Brik *Fox*, Kapt. Ch. Saunders. — Beide van Boston.

UITGEKLAARD.

Den 26 dezer, het Schip *Catharina Anna Helena*, Kapt P H Bos, naar Amsterdam; lading: 590 vaten Suiker, 53 balen schoone en 1 dito vuile Katoen.

ADVERTENTIEN.

SCHEPEN IN LADING.

Naar Amsterdam:

Het Schip de Prins der Nederlanden, Kapt. J Eilbrands. — Adres bij Gebroeders Reijns. Sluit 30 November.

Het Schip Sophia Cecilia, Kapt. B. F. Ipzen.—Adres bij G br. Reijns. Sluit 14 December.

Het Schip Atalante, Kapt C Meijer. — Adres bij Gebrs. Reijns. — Sluit uiterlijk 20 December.

Het Schip Noord Holland, Kapt. H. K. Ruijl. — Adres bij Gebr. Reijns.

Het Schip de Faam, Kapt. J. Andresen. Adres bij L. D J. van Baram .

Het Schip Suriname, Kapt. R. van der Mey. — Adres bij J. L. Gellée. — Sluit 15 December.

Het Schip Nicolaas Witsen, Kapt. F. Lange; Adres bij J. F. Faverey — Sluit 15 December.

Naar Rotterdam:

Het Schip de jonge Arie, Kapt. L. Hus. Adres bij Gebrs. Reijns

Naar Middelburg:

Het gerigt Brikschip Agenoria, Kapt. W. van der Kolff. — Adres bij Lugtner en Scheffe.

Hoogsten Waterstand

AAN DE FORTRESSE NIEUW AMSTERDAM.

		's morgens.	's namidd.
		u. m.	u. m.
28	Vrijdag	4—09	4—32
29	Zaturdag	4—55	5—16
30	Zondag	5—36	5—56
1.	Maandag	6—06	6—25

☞ Als het aan de Fortresse *Nieuw Amsterdam* hoog water is, dan is zulks aan *Paramaribo* 14 minuten *later*.

Ter Drukkerij van FUCHS & Co.